

แนวทางการวางแผนการโยกย้ายของชุมชนเมืองในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษาชุมชนเมืองยะลา

นายมนตรี ศักดิ์เมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการผังเมืองมหาบัณฑิต

ภาควิชาผังเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

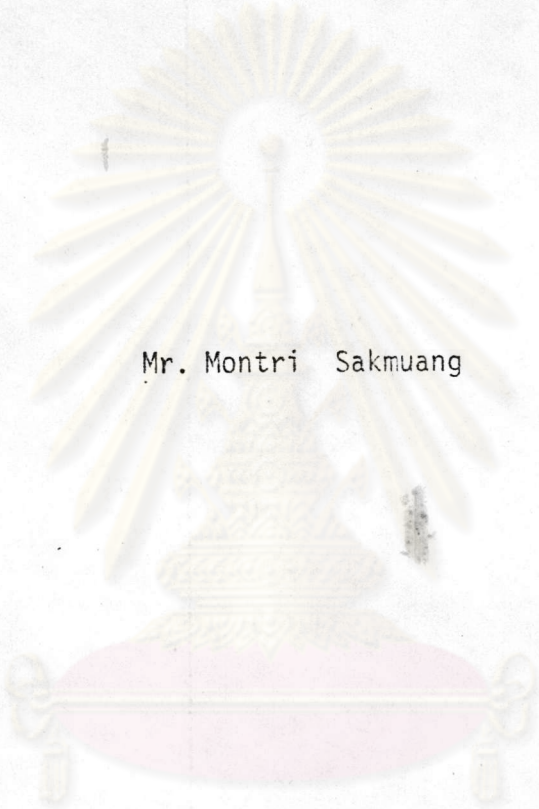
พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-840-4

009355

i 16983907

The Urban Land Use Guidelines for the One of Four Southern Special Provinces : Yala

Mr. Montri Sakmuang

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Planning

Department of City Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

ISBN 974-563-840-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินของชุมชนเมืองในสี่จังหวัดชายแดน

ภาคใต้ : ศึกษาชุมชนเมืองยะลา

โดย นายมนตรี ศักดิ์เมือง

ภาควิชา ผังเมือง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผ.ศ. ลู่วัดมา รัตานิติ

อ.ศุภฎี ทายตะคุ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

ลู่วัดมา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองคณบดีตราจารย์ ดร.ลู่วัดมา บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

มานพ พงศ์ทัต

..... ประธานกรรมการ

(รองคณบดีตราจารย์ มานพ พงศ์ทัต)

ลู่วัดมา รัตานิติ

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ ลู่วัดมา รัตานิติ)

ศุภฎี ทายตะคุ

..... กรรมการ

(อาจารย์ ศุภฎี ทายตะคุ)

พัทยา ล้ายชู

..... กรรมการ

(คณบดีตราจารย์ ดร.พัทยา ล้ายชู)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการวางแผนการโยกที่ดินของชุมชนเมืองในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ :
 ศึกษาชุมชนเมืองยะลา

ชื่อผู้ผลิต นายมนตรี ศักดิ์เมือง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผ.ศ. ลุวัฒนา รัตนาธิ
 อ. ดุษฎี ทายตะคุ

ภาควิชา ผังเมือง

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการวางแผนการโยกที่ดินชุมชนเมืองยะลา โดยอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจลักษณะพิเศษของเมืองยะลา ในฐานะเป็นชุมชนเมืองแห่งหนึ่งของภูมิภาคสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเบื้องต้นได้ทำการศึกษาถึงสภาพพื้นฐานทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของภูมิภาคสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่าเป็นภูมิภาคที่มีลักษณะพิเศษ 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง คือ ลักษณะพิเศษทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่พรมแดนส่วนหนึ่งติดต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

ประการที่สอง คือ ลักษณะพิเศษทางสังคม สภาพสังคมของภูมิภาค ประกอบด้วยประชากรที่มีสังคมวัฒนธรรมแตกต่างกันอยู่ร่วมกัน โดยมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นประชากรกลุ่มใหญ่

ลักษณะพิเศษทั้งสองประการ ทำให้ภูมิภาคส่วนนี้เป็นภูมิภาคที่มีปัญหา เฉพาะตัวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางสังคมจิตวิทยาาระหว่างประเทศ และปัญหาทางการเมือง เช่น ปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดน ปัญหาการแข่งขันเชิงพื้นที่กับมาเลเซีย เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

โดยสภาพดังกล่าว การวางแผนพัฒนาพื้นที่ซึ่งต้องมีรูปแบบที่พิเศษแตกต่างจากการวางแผนโดยทั่วไป กล่าวคือ การวางแผนไม่เพียงแต่จะคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาทางกายภาพหรือทางเศรษฐกิจเท่านั้น แผนยังจะต้องสอดคล้องต่อลักษณะพิเศษของภูมิภาคอีกด้วย ดังนั้นกระบวนการวางแผนจึงต้องเพิ่มเงื่อนไขเบื้องต้น 3 ประการ คือ

1. การวางแผนจะต้องเฝ้าอำนวยความสะดวกการดำรงชีวิตที่ดีภายใต้วัฒนธรรมอิสลาม
2. การวางแผนต้องคำนึงถึงการแข่งขันเชิงพื้นที่กับภูมิภาคตอนเหนือของมาเลเซีย
3. การวางแผนต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ

รายงานการวิจัยในส่วนต่อมา ได้นำแนวความคิดการวางแผนที่เสนอแนะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อวางแผนชุมชนเมืองยะลา เริ่มต้นจากการศึกษาสภาพพื้นฐานของชุมชน ทางกายภาพ, ปัญหาทางการบริการสังคม, ปัญหาการคมนาคมขนส่ง, ปัญหาการจราจร, ปัญหาการบริหาร, ปัญหาการใช้ที่ดิน และปัญหากลุ่มชาติพันธุ์ การศึกษาในลำดับต่อมาเป็นการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ชุมชน เพื่อทราบถึงความเหมาะสมของพื้นที่วางแผนและทิศทางการขยายตัวของชุมชน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นได้ว่า ชุมชนเมืองยะลา มีการขยายตัวทางแนวราบไปทางทิศตะวันออกเพียงด้านเดียว เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการขยายตัวทางด้านอื่นถูกจำกัดโดยข้ออุปสรรคต่าง ๆ ดังนั้น พื้นที่การวางแผนจึงประกอบด้วย การแก้ไขข้อจำกัดต่อการพัฒนาของพื้นที่ในเขตเทศบาล และวางแผนแนวทางพัฒนาพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตเทศบาล ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตตำบลละเตงนอก ทั้งนี้ การวางแผนจึงอยู่บนพื้นฐานการแก้ไขปัญหาของเมือง พร้อมทั้งประยุกต์กับการวางแผนชุมชนลักษณะพิเศษ

ผลการศึกษาขั้นสุดท้ายได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

1. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพ เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาทั่วม
2. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางเศรษฐกิจ เสนอแนะการเปิดจุดผ่านแดนแห่งใหม่ที่อำเภอยะหา
3. แนวทางการพัฒนาลำธารอุปโภคและสาธารณูปการ เสนอแนะแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, การจราจร, การคมนาคมขนส่ง, การประปา, การระบายน้ำ และการกำจัดขยะ

4. แนวทางการพัฒนาการใช้จ่ายเงิน แบ่งการใช้จ่ายเงินออกเป็น 2 กลุ่ม

4.1 รูปแบบการใช้จ่ายเงินโดยส่วนรวม เสนอแนะให้คงรูปแบบตามแนวทางที่ผังเมืองเดิมวางไว้ โดยกำหนดให้มีการเกาะกลุ่มของกิจกรรมแต่ละประเภท

4.2 รูปแบบการใช้จ่ายเงินสำหรับชุมชนอิสลาม เสนอแนะให้สงวนพื้นที่สำหรับการบริการชุมชนอิสลาม ซึ่งหมายถึงการกำหนดพื้นที่เพื่อการให้บริการต่อการดำรงชีวิตภายใต้วัฒนธรรมอิสลาม พื้นที่ลักษณะนี้เน้นที่การวางโครงสร้างทางกายภาพ และการบริการสังคมให้สอดคล้องตามหลักการของอิสลาม โดยกำหนดให้มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดี, มัสยิดกลางประจำชุมชน, ระบบการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนา ตลอดจนการควบคุมไม่ให้มีกิจกรรมที่ขัดต่อบทบัญญัติ เป็นต้น

การเลือกพื้นที่เพื่อชุมชนอิสลาม จะกำหนดเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยของมุสลิม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะการตั้งถิ่นฐานเป็นประการสำคัญ สำหรับชุมชนเมืองยะลา เนื่องจากประชากรมุสลิมตั้งบ้านเรือนเกาะกลุ่มหนาแน่นอย่างเด่นชัด จึงกำหนดเขตได้ 3 ชุมชน คือ

- (1) เขตชุมชนมุสลิมย่านตลาดเก่า
- (2) เขตชุมชนมุสลิมตำบลละเตง
- (3) เขตชุมชนมุสลิมตำบลละเตงนอก

ท้ายที่สุด รายงานการวิจัยได้เสนอแนะให้มีการศึกษาต่อเนื่อง โดยเฉพาะการปรับปรุงสถาบันทางสังคมให้สอดคล้องต่อวัฒนธรรมอิสลามให้มากที่สุด (ภายใต้เงื่อนไขการไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ) ซึ่งจะทำให้ชุมชนอิสลามนี้ มีความสมบูรณ์อย่างแท้จริง

Thesis Title The Urban Land Use Guidelines for the One of Four Southern
Special Provinces : Yala

Name Mr. Montri Sakmuang

Thesis Advisor Assistant Professor Suwattana Tadaniti
Miss Doosadee Thaitakoo

Department City Planning

Academic Year 1984

ABSTRACT

The research has main objective to be a guideline for landuse planning of Yala urban area, with basic understanding on the unique characteristics of that study area, as Yala is one of the four Southern most provinces of Thailand. The first task of the study is to examine the physical, economic and social conditions in the sub-region. Two distinguished characteristics have been found as follows:-

Firstly, according to the geographical characteristic, the study area has formed the frontier connecting to Malaysia.

Secondly, the social characteristic is the congregation of different culture; and this, the muslims are majority.

The mentioned characteristics cause some specific problems, especially the political and international social psychological conflict, namely, the spatial competition with Malaysia and the guerilla disturbance in the successionist movement. These will

probably trouble the national security.

As a result, the development planning will have a different form from other general planning, for it will not only concern the social and economic essence, but it will also accord to the sub-region's extra characteristics. So, the planning process will take three additional conditions as follows:-

1. The planning must provide an appropriate living condition under the Islamic culture.
2. The planning must concern to the spatial competition with the Northern Malaysia.
3. The planning must consider the national security.

These considerations are consolidated into the urban Yala development planning, beginning by studying the general conditions of facilities, public welfare, communication, traffic, administration, landuse and ethnic groups. The next sequence is the analysis of its potential to find out the trend and the appropriate area for the community expansion. The study found that the Yala urban area has been expanding to the east, horizontally, while the other parts are limited by several constraints. Therefore, the plan will try to minimize the constraints of the municipal development and will also upgrade the neighbouring area, namely, tambon Sa teng Nok. In conclusion, the planning is based on solving problems of the town, and applies to the specific community development at the same time.

Finally, the study has suggested the guidelines for the study area development, as follows:-

1. Guideline for physical development : it suggests a flood control.

2. Guideline for economic development : It suggests opening a new border entrance at Amphoe Yaha.

3. Guideline for utility and facility development : It suggests development of all infrastructure, such as road, traffic, communication, pipe water, drainage and garbage demolition.

4. Guideline for landuse development : It suggests 2 patterns:

4.1 General landuse pattern, it suggests the following of the former structure plan, with agglomeration of each activity.

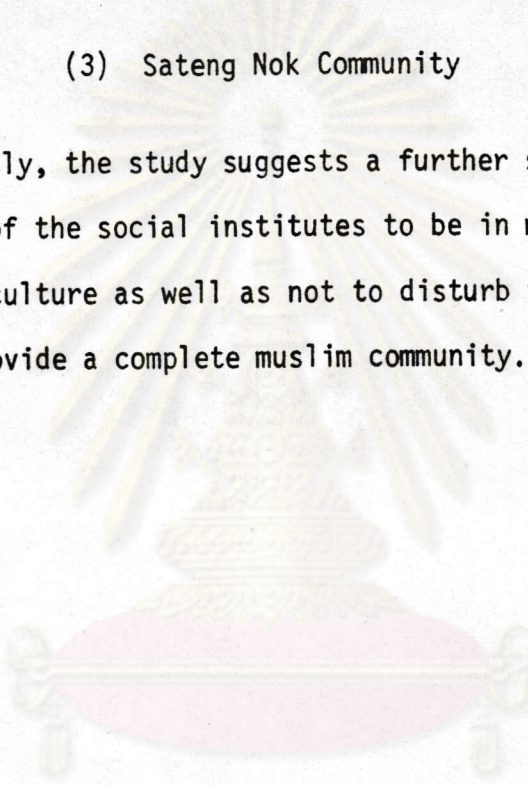
4.2 Landuse Pattern for Muslim community; it prepares a specific area for the muslim settlement. This means specification of a zone based on the Islamic culture. The plan emphasizes on physical structure and social facilities according to the religion rules, so it will have a fine infrastructure, central mosque, education system privilage to both general and religious subjects, including some measures to prevent the out-of-religion activities.

Selection of the area for muslim community will specify their dwelling zone depending on their present settlement

pattern. In Yala, they are congregated in three areas as follows:-

- (1) Talad Kao Community
- (2) Sa Teng Community
- (3) Sateng Nok Community

Finally, the study suggests a further study, particularly improvement of the social institutes to be in most accordance with the Islamic culture as well as not to disturb the national security, that will provide a complete muslim community.

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาชิ้นนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ซึ่งไม่อาจละเลยที่จะกล่าวขอบคุณไว้ในนี้ได้ คือ

ขอขอบคุณอาจารย์ภาควิชาผังเมืองทุกท่าน ที่ให้ความรู้และความเข้าใจทางด้านวิชาการวางแผน ตลอดจนการศึกษาในห้องเรียนและการศึกษาภาควิชานิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผ.ศ. สุวัฒน์ รัตานิติ และ อ. ศุภชัย ทายตะคุ ซึ่งคอยชี้แนะตลอดจนปรับปรุงแก้ไขจนสามารถสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษารุ่น 6 ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งการศึกษาในห้องเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณอาแว ภูหาคา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการหาแผนที่ และคุณปราณี แก้วเอียน ที่ช่วยเหลือในการแปลบทคัดย่อ

ขอขอบคุณหน่วยงานราชการ อันประกอบด้วย กองวิจัย, กองวิศวกรรม, กองสำรวจ, กองผังเมืองรวม สังกัดสำนักผังเมือง และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ที่ให้ความสนับสนุนทางด้านข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

ในที่สุดขอขอบคุณพ่อ, แม่ และพี่ชาย ที่ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในการดำรงชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ขอขอบคุณบุคคลและองค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือในการศึกษา แต่ไม่ได้มีนามกล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วย

มนตรี ศักดิ์เมือง

ลํารับัญตาราง

ตารางที่		หนา
1	แสดงโครงสรางการปกครองสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้	33
2	แสดงความยาวถนนในเขตสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้	42
3	แสดงปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวัน	45
4	แสดงการคมนาคมทางรถไฟ	48
5	แสดงสินค้าเข้า-ออกของท่าเรือพาณิชย์ 2524	50
6	แสดงประเภทสินค้าที่เข้า-ออกท่าเรือพาณิชย์	51
7	PEA MAXIMUM DEMAND FORECAST	55
8	แสดงจำนวนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้รายอำเภอ 2522	56
9	แสดงจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้	59
10	แสดงสัดส่วนของประชากรเมืองรายอำเภอ 2524	72
11	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากร 2520-2524	76
12	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของ จ.ภาคใต้ 2518-2523	88
13	แสดงรายได้ต่อหัวประชากรของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้	89
14	แสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมรายลำาษา 2518-2523	94
15	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชายแดนภาคใต้	97
16	แสดงลำาษาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด 5 อันดับแรกของจังหวัดชายแดนภาคใต้. 98	
17	แสดงลำาษาการผลิตที่มีร้อยละการเปลี่ยนแปลงสัมบูรณ์สูงสุด 5 อันดับแรก . 98	
18	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามค่าลำาษา พ.ศ. 2523	104
19	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรจำแนกตามค่าลำาษา	106
20	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรรายจังหวัดตามค่าลำาษา	106
21	แสดงจำนวนประชากรรายอำเภอจำแนกตามค่าลำาษา พ.ศ. 2523	108
22	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามค่าลำาษาในเขตเทศบาล 2523	112
23	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรแต่ละค่าลำาษาในเขตเทศบาล	113
24	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรไทยพุทธและไทยมุสลิม	113

ตารางที่	หน้า
25	แสดงทัศนคติของประชากรที่มีต่อมาเลเซีย 123
26	แสดงจำนวน, ความหนาแน่น และการเปลี่ยนแปลงประชากร พ.ศ. 2524 147
27	แสดงจำนวนประชากรภายในเขตสำรวจชุมชนเมืองยะลา 162
28	แสดงสัดส่วนประชากรในเขตเทศบาลเมืองยะลา 168
29	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศและหมวดอายุเขตผังเมืองรวม ยะลา ปี 2523 170
30	แสดงการเพิ่มประชากรตามธรรมชาติ 174
31	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรโดยการย้ายถิ่น 175
32	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรเทศบาลเมืองยะลา 177
33	แสดงมูลค่ามวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัดยะลา 182
34	แสดงจำนวนประชากรวัยแรงงานในเขตผังเมืองรวมยะลา 192
35	แสดงจำนวนประชากรที่ใช้แรงงานในเขตผังเมืองรวมยะลา 194
36	แสดงร้อยละของการใช้แรงงานในเขตผังเมืองรวมยะลา 195
37	แสดงผู้ไม่ได้ทำงานเชิงเศรษฐกิจ 197
38	แสดงร้อยละของประชากรที่ไม่ได้ทำงานเชิงเศรษฐกิจ 197
39	แสดงจำนวนและประเภทสถานธุรกิจในพื้นที่ผังเมืองรวม 200
40	แสดงระยะเวลาที่เปิดดำเนินการค้าในพื้นที่ผังเมืองรวม 200
41	แสดงจำนวนเงินฝากและเงินให้สินเชื่อแยกตามวัตถุประสงค์ของ อ.เมืองยะลา 202
42	แสดงผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของเมืองยะลา 205
43	แสดงรายรับประเภทต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองยะลา 209
44	แสดงร้อยละและการเปลี่ยนแปลงรายรับ 209
45	แสดงรายจ่ายประเภทต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองยะลา 210
46	แสดงร้อยละและการเปลี่ยนแปลงรายจ่าย 210

ตารางที่	หน้า
47	แสดงสถานศึกษาในเขตชุมชนเมืองยะลา 219
48	แสดงสัดส่วนของการใช้น้ำประปาภายในชุมชน 240
49	แสดงจำนวนประชากรที่ใช้น้ำประปาเทศบาลเมืองยะลา 240
50	แสดงการคาดคะเนความต้องการใช้น้ำประปา 240
51	แสดงเส้นทางรถเมล์ระหว่างยะลา กับชุมชนอื่น ๆ 249
52	แสดงจำนวนประชากรตามกลุ่มตำบลในเขตเทศบาลเมืองยะลา 260
53	แสดงลักษณะทางกายภาพของสถานประกอบการค้า 278
54	แสดงลักษณะทางกายภาพของกิจกรรมการไ้ที่ดิน 281
55	แสดงการสำรวจอุปโภคและการสำรวจการสิ่งแวดล้อมของกิจกรรม การไ้ที่ดิน 281
56	แสดงคะแนนรวมของปัญหา 308
57	แสดงการให้ค่าคะแนนความสัมพันธ์ของปัญหา 311

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลํารับัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเมืองปัตตานี	30
2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเมืองไทรบุรี	31
3	แสดงขนาดประชากรของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับอำเภอ ปี 2524	64
4	Histogram แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากร (Relative change)	78
5	Histogram แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากร (Absolute change)	78
6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Absolute change กับ Relative change	84
7	เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมของ 4 จังหวัด ปี 2518-2523	90
8	แสดงโครงสร้างการผลิตของ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้	91
9	เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขา	99
10	แสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมของ 4 จังหวัด ปี 2518-2523.	100
11	แสดงสภาวะทางจิตวิทยาาระหว่างประชากร	126
12	แสดงความต้องการพิเศษสำหรับประชากรมุสลิม	129
13	กระบวนการวางแผนสำหรับชุมชนเมืองของ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้..	130
14	แสดงการคัดกลุ่มขนาดประชากรในเขตผังเมืองรวมยะลา	156
15	แสดงโครงสร้างอายุประชากรเขตผังเมืองรวมยะลา	171
16	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรเทศบาลเมืองยะลา	176
17	แสดงการคาดประมาณประชากรเทศบาลเมืองยะลา	180
18	Histogram แสดงการคัดกลุ่มปัญหาพัฒนาเมือง	309
19	Histogram แสดงการคัดกลุ่มความสัมพันธ์ของปัญหา	309
20	แสดงการคัดลำดับปัญหาเพื่อการวางแผน	313

สารบัญแนบที่

แนบที่		หน้า
1	แสดงที่ตั้งของสิบสี่จังหวัดภาคใต้	23
2	แสดงเขตการปกครองระดับอำเภอของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้	24
3	แสดงขนาดประชากรของชุมชนเมืองระดับเทศบาลของภาคใต้ พ.ศ. 2525 .	36
4	แสดงลักษณะพื้นผิว	38
5	แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี	40
6	แสดงโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง	43
7	แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงเฉลี่ยต่อวัน	46
8	แสดงโครงข่ายการจ่ายไฟฟ้าในปักษ์อุษาคเนย์	53
9	แสดงชุมสายและจำนวนหมายเลขโทรศัพท์	60
10	แสดงขนาดประชากรระดับอำเภอ	65
11	แสดงความหนาแน่นของประชากร	69
12	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากร (Relative change)	79
13	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากร (Absolute change)	81
14	แสดงพื้นที่รองรับประชากรของภูมิภาค	86
15	แสดงสัดส่วนประชากรรายจังหวัด	105
16	แสดงสัดส่วนประชากรรายอำเภอ	110
17	แสดงบทบาทหน้าที่และความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจสังคมของ 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	117
18	แสดงที่ตั้งเทศบาลเมืองยะลา	136
19	แสดงลักษณะทางภูมิประเทศ	139
20	แสดงเขตการปกครองจังหวัดยะลา	143
21	แสดงขนาดประชากรรายตำบลจังหวัดยะลา ปี 2524	144
22	แสดงความหนาแน่นประชากรรายตำบล จ.ยะลา ปี 2524	150
23	แสดงพื้นที่สำรวจทางสถิติเขตฝั่งเมืองรวมยะลา	154

แผนที่	หน้า
24	แสดงขนาดประชากรในเขตผังเมืองรวมยะลา 157
25	แสดงความหนาแน่นประชากรในเขตผังเมืองรวมยะลา 160
26	แสดงที่ตั้งสถาบันการศึกษา 221
27	แสดงที่ตั้งโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม 223
28	แสดงโครงข่ายถนนในเขตเทศบาลเมืองยะลา 229
29	แสดงปริมาณการจราจรในช่วงโมงเร่งด่วน 232
30	แสดงความกว้างของเขตทาง 234
31	แสดงระบบการจำหน่ายไฟฟ้าแรงต่ำ 236
32	แสดงโครงข่ายการประปา 238
33	แสดงโครงข่ายการระบายน้ำ 246
34	แสดงการคมนาคมโดยรถประจำทาง 250
35	แสดงที่ตั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ 251
36	แสดงสัดส่วนประชากรในเขตเทศบาลเมืองยะลา 261
37	แสดงการใช้ที่ดินชุมชนเมืองยะลา ปี 2479 265
38	แสดงการใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย 270
39	แสดงที่อยู่อาศัยทั่วไปเขตชุมชนตลาดเก่า 272
40	แสดงศูนย์กลางการพาณิชย์กรรม 276
41	แสดงเขตสถาบันราชการ 284
42	แสดงเขตสถาบันการศึกษา 285
43	แสดงการใช้ที่ดินเพื่อการสหนาการ 287
44	แสดงที่ตั้งศาลากลาง 291
45	แสดงการใช้ที่ดิน พ.ศ. 2522 292
46	แสดงราคาที่ดินปานกลาง 296
47	แสดงการขยายตัวของเมือง 297
48	แสดงศักยภาพด้านเนื้อที่สิ่งก่อสร้าง 320

แผนที่	หน้า
49	แสดงศักยภาพด้านการเข้าถึงถนน 322
50	แสดงศักยภาพด้านการได้รับบริการประปา 324
51	แสดงศักยภาพด้านประสิทธิภาพการระบายน้ำ 326
52	แสดงศักยภาพด้านราคาที่ดิน 327
53	แสดงศักยภาพด้านบริการการศึกษา 328
54	แสดงคะแนนรวมของศักยภาพการพัฒนา 330
55	แสดงศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่เทศบาลเมืองยะลา 331
56	แสดงขีดจำกัดการพัฒนา 333
57	แสดงศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ 334
58	แสดงศักยภาพของพื้นที่รองรับการวางแผน 337
59	แสดงพื้นที่การวางแผนชุมชนเมืองยะลา 344
60	แสดงจุดผ่านแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย 348
61	แสดงพื้นที่การบริการสำหรับชุมชนอิสลาม 361
62	แสดงชุมชนอิสลามเขตตลาดเก่า 362
63	แสดงชุมชนอิสลามตำบลละเตง 363
64	แสดงชุมชนอิสลามตำบลละเตงนอก 364

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ค
สารบัญแผนที่	ฌ
บทที่	
1. บทนำ	1
- ความเป็นมา	1
- เป้าหมายของการศึกษา	3
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
- ขอบเขตการศึกษา	4
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
2. แนวความคิดและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
3. โครงสร้างพื้นฐานของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้	21
- ที่ตั้งและอาณาเขต	22
- โครงสร้างประวัติศาสตร์	22
- โครงสร้างทางการบริหารการปกครอง	32

- โครงสร้างทางกายภาพ	32
- ลักษณะภูมิประเทศ	32
- ลักษณะภูมิอากาศ	39
- โครงข่ายการคมนาคม	39
- โครงสร้างการสาธารณสุข	52
- โครงสร้างประชากร	62
- ขนาดประชากร	62
- ความหนาแน่นและการกระจายตัวประชากร	66
- สัดส่วนประชากรเมืองต่อประชากรชนบท	70
- การเปลี่ยนแปลงประชากร	74
- โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	85
- มูลค่าการผลิต	85
- สาขาการผลิต	87
- โครงสร้างทางสังคม	102
- กลุ่มชาติพันธุ์	102
- วิเคราะห์กลุ่มชาติพันธุ์ของชุมชนเมืองสี่จังหวัดชายแดน ภาคใต้	111
- ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับ จังหวัดสงขลา	114
- ปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในภูมิภาคสี่ จังหวัดชายแดนภาคใต้	118
- สภาพทางจิตวิทยาของกลุ่มประชากร	121
- ทัศนคติของประชากรต่อประเทศมาเลเซีย	121
- ภาวะทางจิตวิทยาระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์	125
- แนวทางการวางแผนในภูมิภาคสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้	127

4. โครงสร้างทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมของเทศบาล	
เมืองยะลา	134
- โครงสร้างทางกายภาพ	135
- ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ	135
- ลักษณะภูมิประเทศ	135
- โครงสร้างทางประชากร	140
- ขนาดประชากรจังหวัดยะลา	141
- ความหนาแน่นและการกระจายตัวประชากรจังหวัดยะลา .	145
- ประชากรเทศบาลเมืองยะลา	151
- ขนาดประชากร	151
- ความหนาแน่นประชากร	155
- องค์ประกอบประชากร	167
- การเปลี่ยนแปลงประชากร	172
- การคาดประมาณประชากร	178
- โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	181
- โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดยะลา	181
- โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเทศบาลเมืองยะลา ...	191
- แรงงาน	191
- การพาณิชย์กรรม	198
- การอุตสาหกรรม	203
- การคลังท้องถิ่น	206
- การบริการสังคม	212
- การศึกษา	212
- การสาธารณสุข	224
- การสาธารณูปการ	226
- ถนน	226

- การสาธารณูปโภค	235
- การไฟฟ้า	235
- การประปา	237
- การโทรศัพท์	241
- การดับเพลิงและการบรรเทาสาธารณภัย	243
- การเก็บขยะมูลฝอย	244
- การระบายน้ำ	244
- การคมนาคมและขนส่ง	247
- โครงสร้างทางสังคม	252
- กลุ่มชาติพันธุ์	252
- ขนาดและสัดส่วนประชากรมุสลิม	255
5. การใช้ที่ดินของชุมชนเมืองยะลา	263
- ความเป็นมาของจังหวัดยะลา	263
- การวางผังเมืองยะลา	264
- ย่านพักอาศัยทั่วไป	269
- ย่านการค้าและการพาณิชย์กรรม	275
- การใช้ที่ดินสำหรับการอุตสาหกรรม	279
- การใช้ที่ดินสำหรับสถาบันราชการ	282
- การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา	283
- การใช้ที่ดินเพื่อการสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการ ..	286
- การใช้ที่ดินเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ	286
- พฤติกรรมการใช้ที่ดินของประชากรมุสลิมในเขตเทศบาล	286
- การใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย	289
- การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา	290

-	ทิศทาง การขยายตัวของเทศบาล	293
-	แนวทางการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองยะลา	299
-	- ปัญหาการพัฒนาเมือง	299
-	- การลำดับความสำคัญและสัมพันธของปัญหา	300
-	- กฎเกณฑ์พื้นฐานในการวางแผน	316
-	- วัตถุประสงค์ของแผน	316
6.	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองยะลา	318
-	- ศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่	318
-	- ตัวแปรทางกายภาพ	319
-	- ตัวแปรทางเศรษฐกิจ	325
-	- ตัวแปรทางสังคม	325
-	- พื้นที่รองรับการวางแผน	336
-	- แนวทางการพัฒนาเมืองยะลา	338
-	- แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพ	339
-	- แนวทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	346
-	- แนวทางการพัฒนาการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	349
-	- แนวทางการพัฒนาระบบถนน	349
-	- แนวทางการพัฒนาการจราจร	350
-	- แนวทางการพัฒนาการคมนาคมขนส่ง	351
-	- แนวทางการพัฒนาการประปา	351
-	- แนวทางการพัฒนาระบบระบายน้ำ	352
-	- แนวทางการพัฒนาการกำจัดขยะ	353
-	- แนวทางการพัฒนาการใช้ที่ดิน	354

	หน้า
- แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อชุมชนอิสลาม	355
- พื้นที่เพื่อการบริการชุมชนอิสลามของเมืองยะลา	358
- ชุมชนอิสลามตลาดเก่า	358
- ชุมชนอิสลามตำบลละเตง	359
- ชุมชนอิสลามตำบลละเตงนอก	359
- ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาต่อเนือง	365
บรรณานุกรม	366
ประวัติ	369

ศูนย์วิทยพัธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย